ולא היא דר"י **טעמא** דת"ק **מפרש**. ול"ת והא כל מקום דמני למנות כמה לחלוק וי"ל דהיינו במשנה אבל לא בגמרא[ט]: **מאי** דקא שרי ת"ק **קא אסר רבי דוסא**. לפי' בשאר סולמות לא שרי אלא הטוי ותימה רבי דוסא דלמר כמאן דלכ"ע שרי הולכה בשאר סולמות[א] וי"ל דר' דוסא יחמר ללא נחלקו ג"ם וב"ה בנדבה זה[ב] משמע דקי"ל כר' דוסא ותימה דלמר בעירובין פרק חלון (דף עז: ושם) מטלטלין את הסולם וכולי שמעתין משמע דאסור לטלטל סולם של עליה ור' דוסא אוסר לפי' סולם של שובך וי"ל דשאני סולמות הן וכן משמע בהדיא פרק חלון (שם דף עז:) והתם מייתי בקטנים[ג] והכא מייתי בגדולים[ד] והר"ר אברהם מבורגו"ל פירש דהתם מייתי בשבת דמתי טעמא לאסרי לטלטל הסולם משום דלמחי להטיח גגו הוא לפי שהוא צריך ובשבת ליכא למשש שלא להוציאו לחוץ וב"ר ליכא למיגזר טוב דמותר להוציאו לחוץ וב"ר ליכא למיגזר הכי משום שלנו בי"ט ולפיכך בשבת הלכה כרבי דוסא ול"ע:

אלמא גבי **שמחת י"ט ב"ש לחומרא וכו'**. ול"ת למאי לא פריך מביצה שנולדה ופי' הקונט' משום דגבי ביצה לא שייך שמחה שאין בה שמחת י"ט כ"כ ומה שמתירין ג"ם היינו מטעם לית להו הכנה ומטעם ללא דמי לפירות הנושרים ולמשקין שזובו: **אמר** ר' יוחנן **מוחלפת השיטה**. פירוש הסיפ' דתריסין דצ"ב שבורי אין מטלטלין התריסין בי"ט וכל הנך מצניות דמייתי מחליף ואותה להשומט כדקאי קאי וקשה טובא להדא פי' דל"ב מתוקמא לפי המסקנא כל הני שנויי לחיקי דלעיל דמייתי הוחיל ולא מחליף בשום פנים אותה להשומט ועוד קשה מאי קאמר גבי עור משום דמחזי למוגג עליה הא מפרש טעמא לקמן (דף יא:) דהתירו סופן משום תחלתן וע"ק דל"ב לאותה להשומט נשתרת במקומה מ"ב רבה ורב יוסף שקלו וטרו (לעיל דף ז:) מליבא דצ"ב וזהו דומק גדול ועוד קשה כיון דמוחלפת הסיפ' לתרין מסלקין משום דיש נין וסתירה בכלים ובריש פרק כל הכלים (שבת דף קכב: ושם) סתים לן תנא לתרין נינין וסתירה בכלים לכך פר"ת דמוחלפת השיטה היינו הסיפ' להשומט דצ"ב שבורי יחפור בדקר ויכסה וכו' ומשמע ניחא הכל ומאחר ר"ת תמיה מאי על מה שהקיבו העולם הכנה וזכור מאי דבימי נערותי לא הוי מצריכין כלל[ה] אך עתה לפי מה שטעו דשבורים דמוחלפת לא קאי אהשומט וכו' וב"ה למחוקת לפיכך מצריכין הכנה ומיהו זה אינו דלפי פירושו נמי לכל הפחות שבורי ב"ה מאי דשבורי ב"ש מעיקרא וב"ש נעו דקר נעוץ ופי' בעפר תיחוח נעו ב"ש דקר נעוץ מבעוד יום משום הכנה כדפ"ה ומדע דלמ"ד הא דקאמר רב יהודה לעיל והוא שים לו דקר נעוץ נלו מליבא דב"ה הוא לפי המסקנא דלמרי ב"ה שיחפור בדקר לכתחלה ויטמוט ומע"ג דמייתי מלתיה דרב יהודה גבי ומודים מכל מקום קאי אכולה מתניתין כדפריטים וסברא היא דלא פליגי ב"ש וב"ה אלא בשבורי ב"ש בדיעבד שרו ב"ה לכתחילה ולעולם נעו דקר נעוץ משום הכנה ועוד דלימא מדקאמר רב יהודה גופיה לעיל (דף ח.)[ו] ממלא קופתו ועושה הא כל גרכו משמע דצעינן הכנה לפי המתא ומ"ש שים לפרש דבשאר גרסיס מייתי כגון לכסות בו גופו לכתחלה אבל לכסוי דם לא בעינן הכנה לא משמע הכי לעיל לפי המסקנא וגם עתה דלמר מוחלפת השיטה אין להחליף פירוש דברי המתורגמן וב"ב יפה נהגו העולם שלא לכסות רק בעפר מוכן שהוא תיחוח כגון מנסור של אפר או שרוי לגלות בו בילה ולא מעפר תיחוח נע"ג קרקע שהוא נטל מגב קרקע ולא מאפר הכירה שהוסקה בי"ט אם אינו רשאי לגלות בו בילה ותימה ב"ב דמוחלפת קאי אהשומט ובית שמאי לחומרא היכי מונה לה במסכת עדיות גבי הנך דצ"ב לקולא ובית הלל לחומרא וי"ל דמונה לה לפי הטעות דנשנית קודם דמוחלפת השיטה: צ"ם

מתניתין. דקתני בהולכת סולם פליגי לאו כי האי תנא דקתני בהולכה מודו מפני שצורך י"ט היא: **אבל אל עליה אסור**. להסוה ולאי אמרי להטיח גגו הוא לריך: **מדדין בו**. אם אחלון רחוק ואין לאם הסולם מגיע אם[ח] בה בהטיח מדדין רגליו של סולם מעט מעט: **נקרייסת**. לכפריס לרמות שדותיהן: **סולם בת לידינו**. הולכת סולם של עליה לשובך: **מכלי דמ"ק סכר**. בשל עליה פליגי בחזרה ומודים בהולכה: **טעמיה דמ"ק קא מפרש**. ובשל עליה ליכא למאן דאמרי: **ממאי מדקתני**. במלתיה דת"ק משובך לשובך אלמא בסולם המיוחד לשובכין קאי: **מי קתני סולם של שובך**. לימוי משמע דבשל שובך קאי: **משובך לשובך קתני**. ולעולם בשל עליה ורבותא אשמועינן דיוליכנו מעליה לשובך לאחון וממנו לכמה שובכין: **הטוי סולם של עליה**. והוליכו לשובך מבעוד יום ועכשיו בת להטותו מאחלן לאחלן: **מאי דקא אסר ס"ק**. דרבי דוסא של עליה אסור ר' יהודה אמר בשל עליה מותר להוליך קא אסר רבי דוסא מיהא להטות: **ולא היא מאי דקא אסר ס"ק**. להיינו של שובך להוליך קא אסר ר' דוסא ואתא למימר הולכה אסור הטיה אבל בשל עליה לא שייך כלל: **מוחלפת השיטה**. כלן הולפה שיטתן ולריך להפוך לבריסס: **וממאי דמוחלפת**. ומאי קשיא ליה לר' יוחנן דלמא טעמייהו דצ"ם התם משום דליכא מיקור: **אבל היכא דליכא דקר נעוץ**. דליכא לד רמז תפירה לא אתו ואפי' בעפר תיחוח שהוא כמפור ועומד והכא נמי לא בעינן דהא ליכא מחלף להטיח גגו: **אבל התם לא**. דגזרי משום כתיסה דלמא יזמינן דבעי כתיסה: **אלא אי קשיא**. מתניתין אהדדי שהולרך רבי יוחנן להחליף שיטתן ולריך להפוך לבריסס: **הא קשיא**. (ב) על זו החליפה: **לא יטול**. מן הגוזלות בי"ט: **אלא כ"ש נעשה מבעוד יום**. ולא קאי בהכנה בדבור בעלמא כדמפרש לקמן[ט] טעמא דלמא למחר כי שקיל להו מיים עלייהו וממלך:

מסורת הש"ס

ט) [תוספתא פ"ח], ב) [ובה כל. בע"ז מו. כ' ר"ש ד"ה כי ר' מיש יהודה ומזקיק שמן], ג) לעיל ב., ד) לקמן י., ה) [לק' י.], ו) [וע"ע תוס' עירובין פ"ו: ד"ה כ"ג וכו'], ז) וכגון סולמות של בית, ח) [ממלא קופתו עפר ועושה כל"ל],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מדלין וכו' אם בהטיה כל"ל ותיבת בה נמחק: (ב) ד"ה הא קשיא זו החליפה כל"ל ותיבת על נמחק:

מוסף רש"י

מוחלפת השיטה. שתנין שמילוין טעה בשתת מהן והחליף שיטתו (פסחים נה.).

מוסף תוספות

א. וכי פליג ר' דוסא אבית הלל דשרו הולכת סולם של שובך. תכ"ם. א"כ ר' דוסא דאסר בהולכה כב"ש דתנינהן ביאר ליה דאסרו בהולכה וקא שרו בהטיה. שיטה, ועי' מכתם מנוח. ב. בהולכה דסולם דלכו"ע אסור ואפילו בסולם של שובך אלא בהטיה פליגי דב"ש אסרי וב"ה מתירין כיון שהוא של שובך אבל של עליה אסרו אפילו בהטיה. שיטה, ועי' רש"ם. ג. בסולמות שלנו שאדם רגיל לעשות לטלטלן בכל עת, ואין רגילות להטיח בהם גגות הילכך מותר. רשב"ם. ד. שאנו רגילין לעשות לעלייה שאין דרך לטלטלם, והם היו רגילין להטיח בהם גגות, אי נמי הכא בסולמות גדולות מאוד שאין רגילות לעולם אלא להטיח בהם גגות. רשב"ם. ה. משום דאנו מחליפין ההיא דהשוחט, ואם כן בית הלל מתירים לשחוטי בלא הכנה, והלכה כמותן. תכ"ם.

רבינו חננאל

ומתני' דמפרש דבמוליכין פליגי ב"ש וב"ה, דלא כר' שמעון בן אלעזר, דתני דבמוליכין את הסולם משובך לשובך לא פליגי אלא דברי הכל שרי. כי פליגי להחזיר הסולם ממקום שלקחו ממנו, שב"ש אוסרין וב"ה מתירין. בד"א שחולקין בסולם של שובך, אפילו ב"ה שמתירין משום דשובכו מוכיח עליו, אבל בסולם של עלייה דברי הכל אסור. רבי דוסא אומר מטהו מחלון לחלון. דקו בני ר' חייא מדקתני ר' יהודה אומר בסולם של עלייה לא פליגי אלא דברי הכל אסור, מכלל דרבי שמעון בן אלעזר סבר דאפילו בסולם של עלייה חולקין להוליכו לשובך, וב"ה מתירין, והורו להולין סולם של עלייה לשובך כב"ה אליבא דר' שמעון בן אלעזר דהוא ת"ק דר' יהודה. ואמר להו ר' חייא אביהן צאו ואסרו מה שהתרתם שטעיתם ולא הדקתם יפה. כי ר' יהודה שדיקדקתם שחולק על ר' שמעון בן אלעזר, בסולם של עלייה אינו חולק עליו, אלא אדרבה אינא למידק הכי, מדלא קתני מוליכין את הסולם לשובך סתם, דאיכא למימר מכל מקום בין מן השובך ובין מן העלייה, מן הכל בית הלל מתירין, אלא קתני במה דברים אמורים דמוליכין את הסולם משובך לשובך, בסולם של שובך, אבל בסולם של עלייה דברי הכל אסור, שמעינן מינה דר' יהודה מפרש דברי ר' שמעון בן אלעזר. איכא דאמרי לא הורו אלא להטות סולם של עלייה מחלון לחלון, דקדקו ואמרו מאי דאסר ת"ק והיא הולכת (מסולם) [הסולם] ואפילו הטיית סולם של עלייה. וא"ר דוסא אע"פ שאין מוליכין מותר להטות, והורו כר' דוסא. ואמר להם אביהם טעיתם, לא כי ר' דוסא אינו חולק על ר' יהודה בסולם של עלייה כלל, אלא בסולם של שובך שמתיר ר' יהודה להוליכו, אוסר ר' דוסא בהולכה ואינו מתיר אלא בהיטוי. מדקתני מחלון לחלון, ש"מ לא שרי ר' דוסא אלא היטוי מחלון לחלון באותו שובך, אבל משובך לשובך להוליכו לא, וכ"ש של עלייה. דייקינן ממתני' דקתני ב"ש אומרים אין מוליכין וב"ה אומרים מוליכין, אלמא בשמחת יו"ט ב"ש לחומרא וב"ה לקולא. ורמינהי [השוחט] חיה ועוף ב"ש אומרים (לא) יחפור בדקר ויכסה, וב"ה אוסרין. ופריק ר' יוחנן מוחלפת השיטה, כלומר הפוך דברי ב"ש